

Lääne-Nigula valla tervikkava Tuksi ja Rooslepa kogukonnaala metsatööde plaani koostamise arutelu 14.04.2026

Toimumise aeg: 14.04, kell 17-19

Toimumise koht: Tuksi spordibaas

Osalesid: RMK Edela regiooni kaasamisspetsialist Elor Ilmet, RMK Lääne-Eesti ja Raplamaa metsaülem Margus Emberg, RMK varumisjuht Sven Soomets, RMK Nõva-Matsalu külastusala juht Marju Pajumets, RMK kommunikatsioonipartner Kristiina Viiron, 17 kogukonnaliiget.

Koosoleku kokkuvõtte teeb Kristiina Viiron.

Koosoleku eesmärk: tutvustada Tuksi ja Rooslepa kogukonnaala metsasid ja arutada võimalike metsatööde üle. Tööde plaani RMK veel koostanud ei ole, see koostatakse kogukonnaga koostöös.

PÄEVAKORD: Tuksi ja Rooslepa kogukonnaala metsade tutvustamine ning sellele järgnev arutelu.

Kokkuvõtte

Elor Ilmet selgitab tervikkava koostamist – RMK koostab valla põhiselt riigimetsa tervikkava ja komplekselt vaatab ka kogukonnaalad üle. Üldplaneeringu järgi Lääne-Nigula vallas nimetatakse kogukonnaalasid väärtuslikeks metsaaladeks. Kohaliku omavalitsusega on kokku lepitud, et teeme metsatööde plaanid 10 aastaks. Rooslepa ja Tuksi küla metsatööde plaani arutelu on ühine. Kohalik omavalitsus on edastanud RMK-le ka kohalike kogukondade kontaktid, kellega ühendust võtta.

Tervikkava tutvustab tervet valla riigimetsa ja seal toimuvat (nt külastuskorraldus, looduskaitsetööd jms). Lisadena lähevad kava juurde kogukonnaalade metsatööde plaanid.

Ilmet selgitab, et esimesel koosolekul tutvustab RMK Rooslepa ja Tuksi kogukonnala kohta käivaid RMK-l olemasolevaid andmeid, ootab kogukonnalt andmeid, mida RMK-l ei ole (nt rajad, nn maamärgid jms) koostab nende põhjal täpsema ülevaate ning tööde plaani hakkab koostama teisel kokkusaamisel kogukonnaga, juhul kui metsatöid üldse on plaanis teha.

Rooslepa kabeli ümber on tulundusmets, kabeli ümber on 50 meetrine kultuurimälestise kaitsevöönd. Valdavalt männikud, ühes sulglohus kasvavad kased. Kased on vanad metsad, ülejäänu keskealine mets. Perspektiivis vanas metsas saab uuendusraiet teha ja keskealises harvendusraiet. Vana metsaosa võib hiljem inventeerimisse käigus minna vääriselupaigaks, kus raiet ei tehta. Rahva seast arvatakse, et see on hea.

RMK ootab ala kohta ettepanekuid, kas ja milliseid töid seal teha. Ettepanekuid on juba esitatud ka Formsi kaudu.

Elor Ilmet selgitab, et eelnevalt tuli RMK-le ettepanek, et kabeli juurest edelas kujundada ala parkmetsaks. Sanitaarraiet on seal võimalik teha. Elor Ilmet teeb ettepaneku ala koos üle vaadata. Ühtlasi hinnata, kas seal on ka puid, mis võivad kukkuda kalmistule, et komplekselt läheneda.

Tuksi kogukonnaala on 218 ha, olemas matkarajad, mis antud rendile Haapsalu linna spordibaasile (Tuksi spordibaas kuulub Haapsalu linnaspordibaasile). RMK on huvitatud ka pärandkultuuriobjektidest, mida ei

ole Maa- ja Ruumiameti kaardile kantud. Kiviaed on RMK-le teada pärandkultuuriobjekt, samuti on kaardil lauavabrik.

Sel aastal hakkab RMK peale Spordilaagri tee remondiga, edaspidi metsatööde transport käib sealt läbi. Metsise leiukoht on Tuksi kogukonnaalal, alal piirangud, aga ei ole looduskaitseala. Elor Ilmet näitab kaardil ala, kus uuendusraiet teha ei tohi, kõrval on alasid, kus kehtivad raietöödele piirangud.

Puuliigid Tuksi kogukonnaalal on puhtalt männikud, veidi kaski ja kuuski nurga peal. Keskealine mets, kuiv männimets. Kunagi istutatud ja külvatud. Täius 0,6- 07, harvendada ei ole vaja.

Küsimused seoses Tuksi kogukonnaalaga

Kui kiiresti metsise mänguplats selle avastamisel arvesse võetakse? Kaitse hakkab kehtima kohe.

Kas Tuksi ala on majandusmets? Millist tegevust metsiseala võimaldab?

Metsise leiukohas (ümber metsavahi maja) on uuendusraie keelatud hinnanguliselt 80-90 hektaril. Keelatud on nii lageraie kui ka turberaie. Ülejäänud alal tohib teha lageraie kuni 2 hektarilisel langil. Kõrvuti langid olla ei tohi. Tingimused kehtivad ka valik- ja harvendusraietele. Näiteks 1 ha kohta jätta 2 ha raiumata.

Mis boniteediga mets on?. Boniteet on 3, 4. I on kõige parem ja V kõige kehvem, 3-4 puhul looduslik uuendus ise hästi ei tule.

Kas on paika pandud orienteeruvad raiemahud? Ei ole.

Kas raied, mis olid tee ääres, olid tee pärast? Jah. Märgitakse, et eelmisel aastal raiuti Tuksi ümber palju. Elor Ilmet selgitab, et tegemist pole kogukonnalaga, vaid tavalise majandusmetsaga. Ettepanekuid võib teha RMK-le ka nende osas või anda teada, kui nendega on probleeme või leidub neis väärtusi.

Rooslepa rannas on probleem ATV-ga sõitmine - kas ei saaks panna sõitu keelavaid silte? Keelava sildi paneb ja tellib Keskkonnaamet ja RMK paneb üles. Rahvas lubab KeA-tit teavitada.

Arvatakse, et teavitusest on puudu. RMK ei saa panna igale poole silte, sel juhul tekib ka võltsarusaam, et seal, kus keelavat silti ei ole, tohib ATV-ga sõita. Kaitsealal on mootorsõidukiga väljaspool teid sõitmine keelatud. Kaitseala kaart on alale paigaldatud. Keelatud kohas sõitmise puhul anda teada telefonil 1247.

Arutatakse, et metsarada Tuksis on roopas, erametsas on tehtud raie ja sõidetud läbi riigimaa. Vastutusala on aga RMK oma ning metsarada tuleb korrastada.

Arutatakse Formsis tehtud ettepanekut pärimuste ja lugude kogumise kohta. Seda peaks tegema kogukond. Kui metsas tuleb ilmsiks pärandkultuuriobjekt, anda RMK-le teada.

Formsi kaudu saabusid ka ettepanekud püsimeetsandusest ja harvesteriga töötamisest loobumisest.

Inimestel mure, et pärast metsatöid jääb kohutav mudaauk järele. Võiks tasandada. Arvatakse, et hea mõte, et harvesteriga ei peaks töötamagi, sest pinnas on väga haruldane.

Kas on kogemus, et harvesteriga ei minda töid tegema? Mõned käsibrigaadid on, aga puit tuleb ikka traktoriga välja tuua.

Korduvalt soovitakse, et teed korda tehtaks.

Rõhutatakse üle, et peetaks raietöödel aegadest kinni ja kuigi on talv, aga maa püdel, siis ei mindaks raietöid tegema. Kogukonnaalal kindlasti sellisel ajal ei tehta tööd ja antakse töödest ka ette teada.

Ettepanek – jätta Tuksi kogukonnaala metsad rahule, kuna ala taga on palju raiutud, anda rahu loodusele. Küsitakse, kas seal, kus tohib teha 2 ha, võiks küps mets raiesse minna kogu mahus. Ei või, saab teha korraga ühel eraldisel (kokku 3 eraldist). Kõik kolm eraldist on alla 2 ha.

Kas saame teha ettepaneku, et enne ei tule raiet, kui lank on uuenenud? Saab. Kogukonnaalal saab kokku leppida näiteks, et uut raiet ei tule enne, kui uus mets on vähemalt 2 – 2,5 meetrit kõrge.

Kas on ka variant, et 10 a üldse ei puutu? Jah. Männikuga ei juhtu midagi. RMK pakub oma ettepanekud ja kogukond oma. Elor näitab kaardil ala kirdeservas ümber kukkunud kuuskedega eraldist, kus võiks raiet teha ja uue metsa istutada. Arvatakse, et võiks nii jääda. Lageraie on nukram vaatepilt kui ümber kukkunud puud. Arutatakse ka, et kolme eraldist ei raiuks üldse.

Elor kinnitab, et RMK kogukonnast üle ei sõida.

Kas saame teha ettepaneku kuulutada selle ala väärtuslikuks alaks, et ei puututaks? Pole vaja, sest kogukonna vastuseisul RMK ei raiu.

Kiidetakse, et kus on terviserajad, on üle sõidetud (teehooldus) ja tehtud tuletõkkeribasid.

Kus on raiutud, kuidas uuendate? Istutame kõik tagasi. Istutame männi taimed ketasäkkega vagudesse.

Arvatakse, et kogukond sooviks ise istutada, et ei oleks maapinna ettevalmistust. Tagasisidena öeldakse, et 2020 istutati väga hästi, aga kus seemnest pandud, seal ei tule hästi. Enam RMK ei külva.

Kas mitmekesist metsa ka istutatakse? Istutatakse üks liik, aga lastakse kased vahele.

Kuidas on aegjärgsete raietega? Männikus õigustab. Aga vaja noortele puudele valgust juurde anda ja teha kõrge mets hõredamaks. Teist järku on tehtud ka käsisaameestega. Häilu algul mänd tuleb, aga hiljem kaob, 7-10 meetrit vana metsa servast hästi ei kasva. Mänd varju ei talu.

Kuidas on ajakava - millal 10 a plaan peab olema kaante vahel? Elor selgitab, et vaatame pärast koosolekut ettepanekud üle, teeme plaani projekti, saadame kogukonnale ja võtame uuesti tagasisidet, kokku kulub vähemalt aasta.

Koosoleku lõpus käidi Rooslepa kabeli juures ja lepiti kokku, et kohalik kogukond teeb teeäärses metsaosas talgud.

Elor Ilmet

RMK kaasamisspetsialist